

Johannes 11:1-57

Gebruik de 5 stappen methode voor bijbelstudie (of gebruik de vragen die onder aan de tekst staan).

Inhoud van deze les (Betacursus 11)

Jezus ontvangt de boodschap dat Lazarus ziek is (11:1-16).....	1
Jezus spreekt met Marta (11:17-27).....	2
Jezus spreekt met Maria (11:28-32).....	4
Jezus wekt Lazarus op uit de dood (11:33-44).....	4
Het wonderteken had effect in vier richtingen (11:45-57).....	5

Overzicht

Johannes 10:40 tot 11:57 beschrijft de bediening van Jezus Christus in Perea (Lucas 13:22 – 19:27) en Betanië tussen december 29 n.C. en ongeveer februari 30 n.C. Johannes 11:1-44 beschrijft de reis van Jezus van de andere kant van de Jordaan (Perea) naar Betanië, dicht bij Jeruzalem, om Lazarus uit de dood op te wekken. De opwekking van Lazarus was een groter wonderwerk dan al zijn andere wonderwerken en bewees dat Jezus inderdaad de Messias is. Net zoals het wonder van de vermenigvuldiging van de broden een teken is van Jezus als het Brood dat leven geeft (6:35), en het wonder van de blindgeboren man die ziende werd een teken is van Jezus als het Licht van de wereld (8:12), zo is het wonder van de opwekking van Lazarus uit de dood een teken van Jezus als de Opstanding en het Leven (11:25). Dit wonderteken van de opwekking uit de doden leidde direct tot het formele besluit van de Joodse Raad om Jezus te doden (11:47-55).

Uitleg:

Jezus ontvangt de boodschap dat Lazarus ziek is (11:1-16)

Jezus in Perea

***11:1-2.** Betanië in Judea lag dicht bij Jeruzalem (11:18) en wordt ‘het dorp van Maria en haar zuster Marta’ genoemd om het te onderscheiden van Betanië in Perea, waar Johannes de Doper gedoopt had (1:19). ‘Lazarus’ is een verkorting van Eleazar (‘hem die God hielp’) en wordt ook ‘de broer van Maria’ genoemd om hem te onderscheiden van de bedelaar Lazarus (Lucas 16:20). Hoewel de volgorde van de namen ‘Marta en Maria’ (10:19; 11:5,19; Lucas 10:38,39) aantoont dat Marta waarschijnlijk de oudste was, wordt Maria hier het eerste genoemd vanwege haar persoonlijke relatie met Jezus. Maria wordt genoemd ‘Maria die Jezus met olie gezalfd heeft’ (12:1-8; Marcus 14:3-9; Matteüs 26:6-13) om haar te onderscheiden van de vele andere Maria’s in het Nieuwe Testament.

***11:3.** Lazarus werd ziek en zijn toestand verslechterde met de dag. Marta en Maria wensten dat Jezus bij hen was (11:21,32) en stuurden een boodschapper. De reis van de boodschapper naar Perea duurde 2 tot 3 dagen.

***11:4.** Toen Jezus dit hoorde zei hij: “Deze ziekte loopt niet uit tot de dood, maar tot heerlijkheid van God (9:3), zodat de Zoon van God verheerlijkt zal worden.” Het doel van deze gebeurtenis was om God de Vader en God de Zoon te verheerlijken. Wanneer God de Zoon verheerlijkt wordt doordat zijn macht, barmhartigheid en genade in zijn wondertekenen op aarde geopenbaard worden, dan wordt ook God de Vader in de hemel verheerlijkt (vgl. 5:23). De woorden ‘heerlijkheid’ en ‘verheerlijken’ duiden op de openbaring van de goddelijke eigenschappen en majestueuze tegenwoordigheid van God. De woorden van Jezus tonen aan dat Jezus nu al wist wat er zou gebeuren en wat hij zou doen. Om deze heerlijkheid op zijn helderst te laten schijnen, moet Lazarus eerst sterven. Dat gebeurde waarschijnlijk voordat de boodschapper weer bij Marta en Maria terugkwam. De zusters konden de woorden van Jezus (dat deze ziekte niet de dood tot uiteindelijk gevolg zou hebben) niet begrijpen, maar hebben het waarschijnlijk ook niet vergeten (11:22).

***11:5.** Jezus had Marta en haar zuster en Lazarus voortdurend lief. Het woord ‘liefhebben’ (Grieks: agapao) staat in de onvoltooid verleden tijd. Liefhebben betekent ‘met zelfopofferende christelijke liefde liefhebben’ (11:36; 13:34-35; vgl. 1 Korintiërs 13:1-8).

***11:6.** Jezus ging niet meteen met de boodschapper mee, maar bleef nog twee dagen waar hij was. Hij wou dat Lazarus al een paar dagen dood was voordat hij daar aankwam, zodat het wonderteken nog groter zou zijn en God nog meer verheerlijkt zou worden. Zijn reactie leek schijnbaar wreed, maar was om een grotere heerlijkheid van God te bewerken en een groter geloof bij zijn volgelingen. Gods wegen schijnen soms vreemd in onze ogen. Deze gebeurtenis was niet alleen om Lazarus uit de dood op te wekken, maar ook om het geloof van zijn discipelen en vrienden te versterken (11:15). Ook dat verheerlijkt God.

Jezus in Judea

***11:7-8.** Na twee dagen zei Jezus, “Laten we teruggaan naar Judea”. De discipelen protesteerden: “Rabbi, de Joden wilden u stenigen, en nu wilt u daar toch weer naar toe?”. Voor de discipelen betekende dit een teruggaan naar het gevaar, waar de Joden erop uit waren Jezus te doden.

***11:9-10.** Maar Jezus zei, “Telt een dag niet twaalf uren? Wie overdag loopt, struikelt niet, want hij ziet het licht van deze wereld, maar wie ’s nachts loopt, struikelt doordat hij geen licht heeft”. De woorden van Jezus hadden weer eens niet een *letterlijke*, maar een diepere betekenis (vgl. 2:19; 3:3; 4:10; 6:52; 11:11). De periode van licht overdag werd bij de Joden altijd in 12 gelijke delen verdeeld, zodat de uren in de zomer langer waren dan de uren in de winter. In het daglicht kan men alle struikelblokken goed zien, maar in het donker niet. Jezus bedoelde niet dat zij gedurende de dag moesten reizen en gedurende de nacht moesten wegkruipen voor hun vijanden (de struikelblokken). Hij bedoelde dat zoals elke dag altijd 12 uren heeft, *zo heeft God in zijn eeuwige raadsbesluit een vaste tijdsperiode bestemd voor het leven en de bediening van Jezus Christus op aarde en van elke christen op deze aarde.* Niemand en niets kan die periode van tijd verkorten of verlengen! Als wij in het licht van Gods plan blijven wandelen (en Jezus wist precies wat Gods plan voor zijn leven en dat van Lazarus, enz. was), dan zullen wij niets hoeven te vrezen! Dan is alles wat er gebeurt precies wat God wilde dat er gebeurt! Maar de discipelen keken niet naar Gods plan maar naar de zichtbare omstandigheden.

***11:11-13.** Jezus zei, “Onze vriend, Lazarus, is ingeslapen (Grieks: voltooid tegenwoordige tijd), ik ga hem wakker maken”. De discipelen dachten dat hij het over slapen had, terwijl Jezus bedoelde dat hij gestorven was. Hoewel het Oude Testament en het Nieuwe Testament over de dood spreekt als ‘slapen’ (Genesis 47:30; 2 Samuel 7:12; Matteüs 27:52; Handelingen 7:60; 1 Tessalonicenzen 4:13) gingen de discipelen het nog een keer *letterlijk* uitleggen. Zij geloofden stellig dat Lazarus beter aan het worden was en dat een gewone slaap aan zijn genezing zou bijdragen. De bijbel leert nergens dat de toestand tussen de lichamelijke dood en de lichamelijke opstanding een periode van ‘ziele-slaap’ is. Integendeel, de bijbel leert dat de ziel van de gestorven gelovige onbewust is (‘slaapt’) met betrekking tot de wereld die hij verlaten heeft en met betrekking tot alle gebeurtenissen op de wereld (Job 7:9-10; Jesaja 63:16, NBG; Prediker 9:6,10), maar heel bewust is (‘wakker’) met betrekking tot de hemel waarheen hij gegaan is en met betrekking tot wat daar gebeurt (Lucas 16:19-31; 23:43; 2 Korintiërs 5:8; Filippenzen 1:21-23; Openbaring 7:15-17; 20:4).

***11:14-15.** Toen zei Jezus duidelijk, “Lazarus is gestorven (Grieks: aoristus verleden tijd). En omwille van jullie, opdat jullie komen tot het hebben van geloof (Grieks: subjunctief, aoristus, actief), ben ik blij dat ik niet daar was.” Als Jezus bij de zieke Lazarus geweest was, hadden de discipelen een genezingswonder verwacht. Maar Jezus wist dat de opwekking uit de dode van iemand die al dagen dood was veel meer zou bijdragen tot de versterking van hun geloof dan een genezing van een zieke. Het gaat hier niet om tot geloof in Jezus te komen voor de eerste maal, maar om in hun geloof een enorme stoot vooruit te krijgen.

Jezus zei, “Laten we naar hem (de gestorven Lazarus) gaan.”

***11:16.** ‘Tomas’ (in het Aramees en ‘Didimus’ in het Grieks betekent ‘tweeling’) zei tegen zijn medediscipelen: “Laten wij ook gaan om met hem te sterven”. Tomas leek een discipel te zijn die gemakkelijk moedeloos werd of twijfelde. Hij verwachtte het kwade (dat dingen verkeerd zouden gaan lopen) en kon het goede dat gebeurde niet geloven. Hij bedoelde niet te zeggen dat zij naar de gestorven Lazarus moesten gaan om ook te sterven, maar om met Jezus mee te gaan en met Jezus te sterven. Dat was een overmoedige uitspraak (vgl. Matteüs 26:35).

Jezus spreekt met Marta (11:17-27)

Marta had nog niet het juiste beeld van Jezus

***11:17-19.** Toen Jezus arriveerde, hoorde hij dat Lazarus al vier dagen in de graftombe lag. Betanië lag dichtbij Jeruzalem, op een afstand van ongeveer vijftien stadie (2,9 kilometer). Veel Joden waren naar Marta en Maria gekomen om hen te troosten aangaande hun broer. Jezus wist al dat Lazarus gestorven was, maar iemand vertelde het gewoon aan hem. Het gebruik in die dagen was om een gestorven persoon nog dezelfde dag te begraven (Deuteronomium 21:23; Handelingen 5:5,6,9,10). Jezus arriveerde in Betanië op de vierde dag nadat hij gestorven was. Johannes noemt dit feit juist om het grootse van dit wonderwerk aan te geven.

Er bestond een rabbijns bijgeloof dat de ziel van een gestorven persoon drie dagen in de nabijheid van het gestorven lichaam blijft in de hoop er weer mee verenigd te worden; maar na drie dagen vertrekt de ziel omdat het ziet dat het lichaam bederft. De bijbel leert echter het tegendeel, namelijk dat de ziel meteen naar de hemel of naar de hel gaat (Lucas 16:19-31).

***11:20.** Hoe Marta wist dat Jezus onderweg was, weten we niet. Misschien had Jezus een boodschapper vooruit gestuurd omdat hij eerst alleen met Marta en later alleen met Maria wilde praten. Marta was de doener (Lucas 10:40-41) en ging Jezus tegemoet. Maria was de denker (Lucas 10:42) en bleef thuis.

***11:21.** Marta zei: “Heer, als u hier was geweest, zou mijn broer niet gestorven zijn”. Deze woorden hadden Marta en Maria de voorafgaande dagen waarschijnlijk al vele malen gezegd (11:21,32)! Ook zij waren van mening dat Jezus aanwezig had moeten zijn om te kunnen genezen (vgl. 4:47). Maar zij wisten dat Jezus ver weg was en dat het menselijkerwijs onmogelijk was om bijtijds naar Betanië te komen. Hun uitspraken waren geen woorden van verwijt maar van verdriet.

***11:22.** Marta vervolgde, “Maar zelfs nu weet ik dat God u alles zal geven wat u vraagt”. Marta voelde de strijd tussen haar gevoelens van verdriet aan de ene kant en haar hoop aan de andere kant. Wat had haar hoop gegeven? Waarschijnlijk de woorden van de boodschapper, die haar twee dagen eerder vertelde dat Jezus gezegd had dat deze ziekte niet de dood tot uiteindelijk gevolg zou hebben, maar gebeurde omwille van de heerlijkheid van God, zodat Jezus als de Zoon van God door deze gebeurtenis verheerlijkt zou worden (11:4). Haar gevoelens zeiden dat Lazarus waarschijnlijk dood zou blijven, maar haar hoop zei dat Jezus mogelijk een wonder zou verrichten.

Marta had geen juist beeld van de relatie tussen Jezus en God, want zij gebruikte het woord ‘vragen’ (Grieks: aiteo) voor gebed, een woord dat alleen gebruikt wordt wanneer een mindere iets van een meerdere vraagt (4:9-10; 14:13; 15:7,16; 16:23-24,26). Wanneer Jezus een verzoek aan God de Vader richt dan wordt het woord ‘verzoek’ (Grieks: erotao) gebruikt, een woord dat de gelijkheid van de twee personen veronderstelt (14:16; 17:9,15,20)!

***11:23-24.** Jezus zei: “Je broer zal uit de dood opstaan”. Marta antwoordde: “Ja, ik weet dat hij bij de opstanding op de laatste dag zal opstaan”. Marta onderdrukte haar hoop en dacht dat hij zou opstaan bij de opstanding op de laatste dag. Dit zijn woorden die gelovigen tegenwoordig bij een begrafenis ook zeggen. Het Oude Testament kent een persoonlijk geloof in de individuele opstanding (Job 19:25-27; Psalm 16:9-11; 17:15; 49:16; 73:24-26) en een gemeenschappelijke opstanding (Ezechiël 37:1-14; Hosea 6:2; Jesaja 26:19; Daniël 12:2). Marta als discipel van Jezus kende waarschijnlijk ook het onderricht van Jezus over de opstanding (5:28-29).

Jezus is de opstanding en het leven

***11:25-26.** Maar Jezus zei, “Ik ben de opstanding en het leven. Wie in mij gelooft zal leven, ook wanneer hij sterft, en ieder die leeft en in mij gelooft zal (heel zeker in alle eeuwigheid) nooit sterven. Geloof je dat?” Dit is de vijfde van de zeven ‘Ik ben’ uitspraken (6:35; 8:12; 10:9; 10:11; 11:25; 14:6; 15:5). In deze uitspraken zijn het onderwerp en predikaat verwisselbaar: ‘Ik ben de opstanding en het leven’ of ‘de opstanding en het leven (dat) ben ik’. Jezus is ‘het leven’ in zijn wezen – hij bezit alle goddelijke eigenschappen (1:3-4) en hij is de bron of oorzaak voor de opstanding en leven van alle gelovigen (Romeinen 6:8-9; 1 Korintiërs 15:20,44-57; Kolossenzen 1:18; 1 Tessalonicenzen 4:16). Voor gelovigen is de opstanding van het gestorven lichaam het begin van het eeuwig onsterfelijke leven van het lichaam (Filippenzen 3:21). Zonder Jezus Christus is er alleen maar ‘dood’. Door Jezus is er opstanding en leven. Jezus is niet alleen opstanding en leven bij zijn wederkomst. Hij is altijd de opstanding en leven – ook nu! En dit laatste had Marta niet begrepen! Jezus is het leven en ook de overwinnaar over de dood in alle vormen – ook nu.

Jezus is de opstanding. Daarom zal iedereen die in Jezus gelooft ook (geestelijk) leven, ook wanneer hij (lichamelijk) sterft. In vers 25 wordt de gelovige beschouwd op het moment van zijn lichamelijke dood. Hoewel zijn lichaam (fysiek) sterft (Romeinen 8:10; 2 Korintiërs 4:16), zal zijn ziel of geest leven, d.w.z. naar de hemel getransporteerd worden om eeuwig in de tegenwoordigheid van Jezus te leven (2 Korintiërs 5:1,8; Filippenzen 1:21-23; Openbaring 20:4). De fysieke dood blust niet het echte leven van de gelovige uit. Integendeel, de lichamelijke dood is het begin van het ten volle genieten van het eeuwige leven.

Jezus is het leven. Daarom zal iedereen die (nu geestelijk) leeft en in Jezus gelooft nooit (de eeuwige dood) sterven. In vers 26 wordt de gelovige beschouwd tijdens zijn leven vóór zijn fysieke dood. Omdat hij geestelijk leeft (het eeuwige leven heeft, vgl. 3:16; 6:47; 1 Johannes 5:11-12) zal hij nooit de eeuwige dood smaken. Hij zal nooit in de vuurpoel met brandende zwavel (de hel) geworpen worden (Openbaring 21:8). Hij zal nooit in zijn ziel en lichaam van de tegenwoordigheid van God en Gods liefde gescheiden worden (2 Tessalonicenzen 1:9; Romeinen 8:37-39). De uitdrukking in het Grieks (ou me) is de sterkst mogelijke negatief: “Hij zal heel zeker in alle eeuwigheid niet sterven!”

Een ongelovige verwerpt deze woorden van Jezus en gelooft dat de lichamelijke dood het einde van het bestaan is. Deze waarheden van Jezus worden in geloof aangenomen. Het wonder van de lichamelijke opstanding van Lazarus is een bewijs dat Jezus alle macht over de lichamelijke dood heeft en dus een aansporing om te geloven dat Jezus de opstanding en het leven is. Het wonderteken wijst naar Jezus. Jezus spoort Marta aan te geloven dat wat hij is (de opstanding en het leven) de reden is dat een gelovige altijd de dood overwint: de geestelijke dood overwint (Efeziërs 2:1,5), de vrees voor de lichamelijke dood overwint (Hebreeë 2:15), de lichamelijke dood overwint (1 Korintiërs 15:22) en de eeuwige dood overwint (Openbaring 2:11).

Marta gelooft

***11:27.** Marta zei aan hem, “Heer, ik (persoonlijk), ik geloof (en dat geloof is nu een aanhoudend, onwrikbare en gevestigde overtuiging in mij, Grieks: voltooid tegenwoordige tijd) dat u de Messias bent, de Zoon van God die naar de wereld zou komen”. Marta geloofde de aanspraken van Jezus, evenals de discipelen (6:69; Matteüs 16:16). Zij geloofde dat Jezus de Messias (vgl. 1:41; 10:24-25) en de Zoon van God is (vgl. 1:1-18,49) die naar de wereld zou komen (1:9; 2 Korintiërs 8:9; Filippenzen 2:5-8). Even later twijfelde Marta weer, omdat haar ogen niet meer op Jezus gericht waren, maar op het dode lichaam van Lazarus (11:39; vgl. Petrus in Matteüs 14:28-31).

Jezus spreekt met Maria (11:28-32)

*11:28-31. Marta keerde naar haar huis terug en zei stilletjes tegen Maria dat Jezus er was en naar haar vroeg. Maria stond haastig op en liep naar de plaats buiten het dorp waar Jezus met Marta gesproken had. Deze plaats was waarschijnlijk de begraafplaats, want de Joden die gekomen waren om Maria te troosten dachten dat zij naar de graf-tombe ging om daar te weeklagen (vgl. 11:30-34.38). De Joden waren misschien vooral gekomen om Maria te troosten omdat zij de meest emotionele van de twee zusters was. Jezus was bij de begraafplaats gebleven omdat het Gods plan was dat de Joden het wonderwerk met hun eigen ogen zouden zien.

*11:32. Maria viel weeklagend aan de voeten van Jezus en zei bedroefd, “Heer, als u hier was geweest, zou mijn broer niet gestorven zijn!” In tegenstelling tot Marta weeklaagde ze (11:33) en viel aan de voeten van Jezus, maar zei niet (met geloof), “Zelfs nu weet ik dat God u alles zal geven wat u vraagt” (vgl. 11:22). Vroeger, in Lucas 10:38-42 en later in Johannes 12:1-8, was Maria meer geestelijk, maar hier in Johannes 11:21-27 was Marta meer geestelijk!

Jezus wekt Lazarus op uit de dood (11:33-44)

*11:33. Toen Jezus haar zag weeklagen met de Joden die meegekomen waren, werd hij ‘verontwaardigd in zijn geest’ en ‘diep geroerd (door medelijden en verdriet)’. Het eerste woord betekent enerzijds ‘verontwaardigd’ (Marcus 14:5) over de zonde die de oorzaak is van alle ellende, lijden en droefheid en anderzijds ‘geroerd door medelijden’. In dit verband lag de nadruk op het laatste. Het tweede woord betekent ‘geroerd door verdriet’, ‘ontstemd’ en duidt op een innerlijke rustverstoring (vgl. 12:27; 13:21; 14:1,27). Mensen konden de intense emotie bij Jezus waarnemen. Zij zagen het op zijn gezicht en hoorden het in de toon van zijn stem en waarschijnlijk in zijn verzuchtingen.

*11:34-35. Jezus vroeg, “Waar hebben jullie hem neergelegd?” Ze zeiden: “Heer, kom en zie.” Jezus barstte uit in tranen. Toen de mensen hem de graf-tombe toonden, barstte Jezus uit in tranen. Zijn ‘huilen’ (Grieks: dakruo) was een oprechte uiting van zijn liefde en sympathie (Hebreeën 4:15; Romeinen 12:15) voor de zusters en niet zoals de Joden dachten voor de gestorvene. Het ‘weeklagen’ (Grieks: klaio) van de Joden was meestal een luidruchtig misbaar (Marcus 5:38-39). Onder de mensen waren er Joden die later tot geloof in Jezus zouden komen. Zij zagen de droefheid van Jezus.

*11:36. Ze zeiden: “Zie hoe Jezus aanhoudend van hem houdt (onvoltooid verleden tijd!)” ‘Houden van’ (Grieks: fileo) betekent ‘met vriendschappelijke genegenheid liefhebben’ (vgl. 11:5; 21:15-17).

*11:37. Andere Joden die nog praatten over het wonderwerk uit Johannes 9 zeiden met verslagenheid of met kritiek: “Kon hij die de ogen van een blinde geopend heeft niet voorkomen dat deze man gestorven is?” Voor de Joden was Lazarus dood en men kon daar niets meer aan doen. Het nieuws over de opwekking van de enige zoon van de weduwe van Naïm (Lucas 7:11-17) en de opwekking van de dochter van Jairus (Lucas 8:49-56) was kennelijk niet tot hen doorgedrongen. En indien wel, dan was de dood van Lazarus toch iets anders, want hij was al vier dagen dood. De zaak leek hopeloos!

*11:38. Jezus, weer diep ontroerd (door medelijden) in zichzelf, kwam bij de graf-tombe, een spelonk (uit rots uitgehouwen) met een steen die ertegen aanlag (om de wilde dieren tegen te houden).

*11:39. Hij zei: “Haal die steen weg!” Op dat moment dacht Marta niet aan de Overwinnaar van de dood, maar aan het lijk dat in een toestand van ontbinding verkeerde en zei:

“Heer, tegen deze tijd stinkt hij (onvoltooid tegenwoordige tijd), want hij ligt er al vier dagen (letterlijk: hij is een vierde-dag mens)”. Het balsemen met kruiden was in Palestina lang niet zo goed ontwikkeld als in Egypte.

*11:40. Jezus zei tegen haar: “Heb ik je niet gezegd dat als je gelooft je de heerlijkheid van God zou zien?” Jezus richtte haar gedachten weer op wat hij eerder aan haar verteld had (11:4,23,25-26). Jezus bedoelt niet te zeggen dat het doen van het wonderwerk afhankelijk was van Marta’s geloof. Hij bedoelt te zeggen dat als Marta haar geloof op hem en zijn woorden bleef richten, zij het wonderwerk van Jezus zou zien als een echt teken (illustratie, bewijs) dat de heerlijkheid van God in Jezus gereflecteerd werd. Zij zou zeker weten dat Jezus de zichtbare openbaring van de onzichtbare God was (14:9; Kolossenzen 1:15).

*11:41-42. Toen haalden ze de steen voor de opening van de graf-tombe weg. Hij keek omhoog (naar Gods troon in de hemel) en zei, “Vader (niet ‘onze Vader’, want God is de Vader van Jezus in een unieke zin, vgl. 1:1-18), ik dank u dat u mij verhoord hebt (aoristus tijd). Ik weet dat u mij altijd verhoort, maar ik zeg dit ter wille van de schare die hier rond staan, opdat ze zouden beginnen te geloven (intredend aoristus) dat u mij gezonden hebt”. Jezus bad alsof het wonderwerk al plaatsgevonden had. Hij bad hoorbaar, zodat de mensen zouden beginnen te geloven dat God Jezus altijd verhoort en dat Jezus dus inderdaad door God gezonden is (de ware Messias).

*11:43. Daarop riep Jezus met een luide stem: “Lazarus, kom uit!” Hij riep niet met een luide stem om de dode uit zijn doodslaap te wekken, maar zodat alle toehoorders heel zeker zouden weten dat de dode Lazarus opgewekt werd door het woord van Jezus.

*11:44. De dode man kwam uit, zijn handen en voeten gebonden met stroken linnen (die om zijn ledematen gewonden waren) en om zijn gezicht was een zweetdoek gebonden. Jezus beval de omstanders: “Maak hem los en laat hem gaan!”

Het wonderteken had effect in vier richtingen (11:45-57)

Vele Joden, die voorheen onvriendelijk tegenover Jezus waren kwamen tot geloof (11:45)

*11:45. Er waren veel Joden vanuit Jeruzalem naar Marta en Maria gekomen om hen te troosten (11:19). Maria wordt hier alleen genoemd om dezelfde reden als in vers 31.

De Joden die gezien hadden wat Jezus deed, geloofden (verleden aoristus tijd) in hem. Het woord ‘gezien’ (Grieks: theomai) betekent ‘waarnemen’ en het waargenomen ‘bestuderen’ en erover ‘nadenken’ (vgl. 1:14). Het gevolg was dat zij in Jezus gingen geloven. Hoewel sommigen van hen alleen geloofden omdat zij een wonderteken gezien hadden (vgl. 2:23-25; 8:30-31), moeten we aannemen dat velen van hen oprecht geloofden dat Jezus de Messias was (11:4,52; 20:30-31).

De bittere vijanden van Jezus beraamden een complot tegen Jezus (11:46-54)

*11:46-48. Maar enkelen gingen naar de Farizeeën om hun te vertellen wat Jezus gedaan had. Daarop riepen de hogepriesters en Farizeeën het Sanhedrin (Joodse Raad) bijeen. Sommige Joden uit Jeruzalem behoorden tot de bittere vijanden van Jezus. Toen zij het effect van het wonderteken op andere Joden zagen, werden zij nog meer verbitterd tegen Jezus. De hogepriesters (ex-hogepriesters en leden van de priesterlijke families, hoofdzakelijk Sadduceeën) en de Farizeeën belegden meteen een Sanhedrin vergadering waarin zij een complot tegen Jezus smeedden.

Zij vroegen zich af, “Wat moeten we doen? Deze man doet veel wondertekenden, en als wij hem zijn gang laten gaan, zal iedereen in hem gaan geloven. De Romeinen zullen komen en onze plaats (Jeruzalem en de tempel) en ons volk (Israël) wegnemen.” In tegenstelling tot wat er in Johannes 9 gebeurde, erkenden de Joodse godsdienstige leiders nu wel dat Jezus wondertekenden deed (5:8-9; 6:10-11; 9:6-7; 11:43-44)! Zij waren bang dat het hele Joodse volk naar Jezus zou overlopen en zou geloven dat Jezus de politieke Messias was die hen van het Romeinse juk zou bevrijden. Als de Romeinen hoorden dat er een volksopstand tegen hen was, zouden zij komen en een einde maken aan het nationale bestaan van het volk van Israël en hen over de aarde verstrooien.

*11:49a. Een van hen, Kajafas, die dat jaar hogepriester was. Vanuit de bijbel en uit wat de geschiedschrijver Josefus over hem schrijft krijgen we een beeld van deze man. Hij werd tot het hogepriesterschap aangesteld door Valerius Gratus (de voorganger van Pontius Pilatus) in 18 n.C. (Matteüs 26:3,57; Lucas 3:2; Johannes 11:49) en zou uit zijn ambt gezet worden door Vitellus, de opvolger van Pontius Pilatus in 36 n.C. Hij was de schoonzoon van Annas die van 6-15 n.C. hogepriester was. Josefus zegt dat zijn naam Jozef was en zijn bijnaam Kajafas. ‘Kajafas’ betekent waarschijnlijk zoiets als ‘de waarzegger’ of ‘gelaatkundige’, die het karakter van een mens leest uit zijn gelaatsuitdrukkingen.

Kajafas was *afgunstig* op Jezus omdat Jezus zo populair onder het volk was (Matteüs 27:18). Hij was *een slinkse manipulator*, die het voorstel deed dat Jezus gedood moest worden zodat het Joodse volk kon voortbestaan. Onder de vermomming van een nobel patriottisme wilde hij het struikelblok voor zijn eigen populariteit en glorie uit de weg ruimen (Johannes 11:49-50; 18:13,14,24). Hij was een *hypocriet* omdat hij uiterlijk zijn kleren scheurde terwijl hij innerlijk met leedvermaak zag dat hij Jezus tot een uitspraak gedwongen had waardoor Jezus door de Joodse Raad tot de dood veroordeeld werd (Matteüs 26:63-66). En hij ging het Romeinse pretorium niet binnen omdat hij zich niet uiterlijk ceremonieel wilde verontreinigen voor het paasfeest. Maar ondertussen was hij innerlijk bezig om Jezus te vermoorden (Johannes 18:28). Hij wist altijd zijn eigen zin te krijgen, was *onrechtvaardig en wraakzuchtig* (Handelingen 4:6; 5:40).

Als hogepriester was hij de voorzitter van de Joodse Raad en was bijna alleen aan het woord. Zijn oplossing voor het probleem was het volgende: “Als we Jezus volgen, gaat het nationale bestaan van ons volk te gronde. Maar als we Jezus uit de weg ruimen, blijft Israël als een volk voortbestaan.” De ironie van de geschiedenis is dat precies het tegenovergestelde gebeurde: Toen de Joden Jezus vermoordden, bezegelden zij hun eigen lot. Het Romeinse leger heeft Jeruzalem en de tempel in 70 n.C. vernietigd en daarmee ook een einde gemaakt aan het nationale bestaan van Israël!

*11:49b-52. Kajafas zei tegen de anderen: “Jullie begrijpen het niet! Besef toch dat het in jullie eigen belang is dat één man sterft voor het hele volk, zodat niet het hele volk verloren gaat.” Johannes zegt over deze uitspraak het volgende: “Dat zei hij niet uit zichzelf: als hogepriester in dat jaar sprak hij de profetie dat Jezus op de punt stond ‘voor’ (Grieks: huper, ‘in de plaats van’) het volk te sterven, en niet alleen ‘voor’ het volk, maar ook dat hij alle kinderen van God die verstrooid zijn (voltooid tegenwoordige tijd) mag bijeenbrengen tot één.” De woorden die Kajafas uitsprak was een profetie zonder dat hij het zelf in de gaten had. Ook de profeten gedurende de periode van het Oude Testament spraken dikwijls woorden die zij zelf niet ten volle begrepen (1 Petrus 1:10-12). Kajafas legde één betekenis in zijn woorden, maar God legde er een andere betekenis in! Kajafas werd niet gedwongen deze woorden uit te spreken – hij deed dat vrijwillig en hij blijft verantwoordelijk voor de boze bedoeling die hij daarmee had. Maar God is almachtig en in zijn eeuwige raadsbesluit zorgde hij ervoor dat deze woorden van Kajafas ook een heel andere betekenis had: zij drukten ook Gods verlossingsplan in de wereld uit!

Dit is een voorbeeld van de verhouding tussen het eeuwige goddelijke raadsbesluit enerzijds en de verantwoordelijkheid van de mens anderzijds. Kajafas had een slecht plan om Jezus te vermoorden tot voordeel van het voortbestaan van het nationale Joodse volk. Maar God had een goed plan om door de kruisdood van Jezus niet alleen het geestelijke Israël te redden, maar ook om de gelovigen in de heidense volken te redden! Zonder het te beseffen of te willen werd Kajafas een profet!

De profetie van Kajafas. Met 'het volk' bedoelde Jezus niet 'het nationale volk van Israël' (8:39-40; vgl. Hosea 1:9; Romeinen 9:6a), maar 'het heilige volk' van Israël (Exodus 19:5-6), de verloren mensen in Israël die in Jezus geloofden (Lucas 5:32; 19:10; Romeinen 9:6b), die ook 'kinderen van God' geworden waren (11:52; 1:11-13), de eigen schapen van Jezus voor wie Jezus stierf en die hij persoonlijk kende (10:11,15), *de eigen schapen van Jezus in de schaapskooi van Israël* (10:16a).

Met 'alle kinderen van God die verstrooid zijn' bedoelde Jezus niet 'de Joden in de verstrooiing' (Matteüs 23:15), maar 'de niet-Joden (de heidenen) die over de hele wereld verstrooid zijn en die in Jezus zullen gaan geloven' (Openbaring 5:9-10), *de eigen schapen van Jezus in de andere schaapskooien van de volken in de wereld* (10:16b).

Jezus Christus stierf voor twee groepen mensen: de kinderen van God onder de Joden die niet onder de volken verstrooid waren (Matteüs 10:5-6) en de kinderen van God onder de niet-Joden die wel onder de volken verstrooid zijn. In Johannes 10:16 zegt Jezus, "Dan zal het worden: *één kudde, één herder!*" En in Johannes 11:52 zegt Johannes, "Dat hij alle kinderen van God die verstrooid zijn, mag bijeenbrengen *tot één*" (vgl. 12:31-33)! Jezus zal de volheid van de uitverkorenen onder de Joden in alle generaties en de volheid van de uitverkorenen onder de niet-Joden in alle generaties (Romeinen 11:25-26a, NBG) bijeenbrengen tot *één in Christus Jezus* (Galaten 3:26-29; Efeziërs 2:13-18; 3:2-6; Hebreeëen 11:39-40).

Eén volk van God. Het gaat in de bijbel niet om twee 'volken van God', maar om 'één volk van God'. Het gaat om *één wijngaard* (Matteüs 21:41-43), *één kudde* (10:16), *één weg tot de Vader* (14:6); *één Heer* (Handelingen 10:34-36), *één wortel van een olijfbom* (Romeinen 11:16-24), *één lichaam* (Romeinen 12:5; 1 Korintiërs 12:12-13), *één fundament* (1 Korintiërs 3:11), *één volk* (2 Korintiërs 6:16; 1 Petrus 2:9-10), *één man waaraan de éne bruid verbonden wordt* (2 Korintiërs 11:2), *één evangelie* (Galaten 1:8; Hebreeëen 4:2), *één (volk) in Christus* dat bestaat uit mensen die voorheen Joden of niet-Joden (Grieken) waren (Galaten 3:28), *één Hoofd* (Efeziërs 1:9-10,22), *één nieuwe mens* geschapen uit mensen die voorheen Joden of niet-Joden (heidenen) waren (Efeziërs 2:14-15), *één Geest* door wie voorheen Joden en voorheen niet-Joden (heidenen) nu toegang tot God de Vader hebben (Efeziërs 2:18), *één huis, één tempel, één woonstede Gods* (Efeziërs 2:19-22), *één erfenis* (Efeziërs 3:6), *één God* (vgl. Romeinen 3:29-30), *één Here, één Geest, één geloof, één hoop, één doop* (Efeziërs 4:4-6), *één Middelaar tussen God en mensen* (1 Timoteüs 2:5), *één huishouding* waarin Mozes een dienaar en Jezus de heer is (Hebreeëen 3:6; Efeziërs 2:19). *één offerande die de heiligen volmaakt* (Hebreeëen 10:14), *één wetgever en rechter* (Jakobus 4:12) en uiteindelijk *één nieuw Jeruzalem of één bruid* als Gods volk op *de één nieuwe aarde* (Openbaring 21:1-3,9-10). En de gelovigen uit alle natuurlijke volken, inclusief het natuurlijke Israël, moeten alles doen om "*de éénheid van de Geest te bewaren*" (17:20-23; Efeziërs 4:3).

***11:53-54.** Vanaf die dag waren ze vastbesloten hem te doden. Als gevolg van dit complot trad Jezus niet langer op in het openbaar. Hij en zijn discipelen trokken zich terug naar een plaats met de naam Efraim (begin februari 30 n.C.). Het was waarschijnlijk in de woestijn van Judea noordelijk van Jeruzalem en westelijk van de Jordaan.

De vele mensen die naar het paasfeest kwamen keken verlangend naar Jezus uit (11:55-57)

***11:55-57.** Het paasfeest was één van de drie grote pelgrimsfeesten voor Joden overal in de wereld. Zij moesten allen naar Jeruzalem reizen. Het feest duurde 8 dagen, maar vele Joden kwamen al weken eerder (maart 30 n.C.) om een herberg te vinden en zich te reinigen voor het feest. De wondertekenen van Jezus werden waarschijnlijk wijd en zijd verteld en er heerste een atmosfeer van verwachting. Er werd veel over Jezus gesproken. Velen vroegen zich af of Jezus wel naar het paasfeest zou komen, want de hogepriesters en Farizeeën hadden opdracht gegeven dat mensen Jezus moesten aangeven zodat zij hem konden arresteren. De Joodse godsdienstige leiders deden alsof Jezus een crimineel was en dat hij zo gauw mogelijk gearresteerd moest worden.

Het geloof van de discipelen werd versterkt (11:4,15,26,40)

Het geloof van Marta, Maria en de discipelen werd versterkt; met uitzondering natuurlijk van Judas, want hij had geen geloof.

Vragen

1. Lees ook Lucas 10:38-42. Waarin betoonde Maria zich bijzonder sterk?
2. Waarin betoonde Marta zich bijzonder sterk? (11:21-27)
3. Wat betekent de uitspraak van Jezus in Johannes 11:9-10?
4. Wat betekent de uitspraak van Jezus in Johannes 11:25-26?
5. Wat betekent de uitspraak van Kajafas in Johannes 11:49-52?